

Powstanie Wielkopolskie

<https://pw.ipn.gov.pl/pwi/historia/przebieg-walk-powstancz/walki-na-frontach-powst/8686,Walki-na-Froncie-Poludniowym-10-15-stycznia-1919-r.html>
2023-09-25, 09:15

Walki na Froncie Południowym 10-15 stycznia 1919 r.

Marek Rezler

Front południowy w styczniu 1919 roku nie był szczególnie zagrożony. Choć w bezpośrednim sąsiedztwie, w Kępnie, Sycowie, Miliczu i Międzyborzu, stacjonowały silne oddziały niemieckie, którym strona polska niewiele sił mogła przeciwstawić, walki na tym obszarze miały charakter lokalny. Przeciwko powstańcom rzadko występowały oddziały regularne, polskiej stronie sprzyjało także niezbyt wysokie w tym czasie morale przeciwnika. Przeważały tu starcia o charakterze prestiżowym.

Walki o Ligotę były jednym z epizodów bojowych frontu południowego w okresie od 10 do 14 stycznia 1919 roku. Bilans tych walk był następujący:

10 stycznia: powstańcy opanowali Sarnowę,

11 stycznia: utrata Sarnowy w wyniku niespodziewanego ataku Niemców,

11 stycznia: zdobycie przez Niemców Słupi,

12 stycznia: utrata Ligoty,

13 stycznia: odzyskanie Ligoty,

15 stycznia: potyczka pod Kobylą Górą i Ligotą,

14 - 15 stycznia: walki o Granowiec.

Przykładem walk tego okresu może być przebieg starcia w okolicach Kobylej Góry 15 stycznia 1919 roku. Dowódcą akcji był Zygmunt Wieliczka, szef sztabu Okręgu Wojskowego VII. Do zdobycia Kobylej Góry przeznaczono:

- a. Pierwsza grupa: 4 kompania batalionu pogranicznego (80 ludzi, 1 ciężki karabin maszynowy, dowódca podporucznik Mieczysław Szreybrowski).

Zadanie: wykonać marsz przez Rogaszyce, Kochłowy i Parzynów, zająć pozycje naprzeciw wzgórza 284 (dziś 253,6);

- a. Druga grupa: dowódca podporucznik Feliks Pamin, w składzie:

- kompania skalmierzycka (50 ludzi),
- kompania pleszewska (30 ludzi),
- 2 lekkie karabiny maszynowe.

Zadanie: wykonać marsz przez Rojów, Myślniew w kierunku Ligoty.

Zamierzano o godzinie 7.00 rano 15 stycznia okrążyć Niemców zajmujących Ligotę, Trzykamienie oraz wzgórze 284 i zdobyć te punkty.

W dniu 14 stycznia obydwie grupy o godzinie 19.00 opuściły Ostrzeszów. W pół godziny później bez oporu ze strony Niemców zajęto położone w odległości 4 kilometrów Rogaszyce; tak przynajmniej podał Z. Wieliczka w

swoim raporcie z 18 stycznia - w realiach wojennych nie jest to jednak pewne. Podobnie bez przeszkód zajęto Myślniew, spotykając jedynie konne patrole niemieckie. O godzinie 23.30 w Myślniewie do grupy Pamina dołączył oddział z Mikstatu, złożony z 50 żołnierzy, z jednym lekkim karabinem maszynowym.

W nocy z 14 na 15 stycznia bez oporu zajęto Kochłowy, Parzynów i Jawor, obydwie grupy nawiązały kontakt ze sobą. Przed 5.00 rano oddział z Mikstatu odszedł do Kobylej Góry. Punktualnie o godzinie 7.00 (zgodnie z planem) wykonano udany atak na Ligotę i wzgórze 284. Według wspomnianego raportu Z. Wieliczki straty strony niemieckiej wyniosły 61 zabitych i 46 jeńców, powstańcy stracili 3 poległych i 9 rannych. Przed godziną 10.00 obydwie grupy z Kobylej Góry wyruszyły z powrotem do Ostrzeszowa.

Był to przykład dość typowej akcji z frontu południowego. Nie dochodziło wtedy do starć rozstrzygających, poszczególne miejscowości zajmowano w wyniku wypadów przeprowadzonych z „baz” powstańczych; jedną z nich był Ostrzeszów. Podobnie zresztą działali Niemcy. Sprawdziła się reguła, w myśl której powstańcze wojsko odnosiło sukcesy w polu tylko wówczas, gdy szeregowy żołnierz zdecydowany jest na prowadzenie walki, a dowódca niższego i średniego szczebla posiada konieczne kwalifikacje i umiejętności.

Powiązane informacje

Linia frontu powstańczego z 10 stycznia 1919 r.